

Mircea URȘUȚA

Ioan LAZĂR

DREPT ADMINISTRATIV

- Curs universitar -

Noțiuni introductive

Administrația publică centrală și locală

Personalul din administrația publică

Domeniul public

Serviciul public

Actul administrativ

Contenciosul administrativ

Răspunderea administrativă

Contenciosul contravențional

Mircea URSUȚA
Ioan LAZĂR

DREPT ADMINISTRATIV

- Curs universitar -

Noțiuni introductive

- Mircea Ursuța parțial
- Ioan Lazăr parțial

Administrația publică centrală și locală

- Mircea Ursuța parțial (capitolele 1-4)
- Ioan Lazăr parțial (capitolele 5-7)

Personalul din administrația publică

- Mircea Ursuța parțial
- Ioan Lazăr parțial

Domeniul public

- Mircea Ursuța parțial
- Ioan Lazăr parțial

Serviciul public

- Mircea Ursuța parțial
- Ioan Lazăr parțial

Actul Administrativ

- Mircea Ursuța

Contenciosul administrativ

- Mircea Ursuța

Răspunderea administrativă

- Mircea Ursuța

Contenciosul contravențional

- Mircea Ursuța

Universul Juridic

București

-2025-

Cuprins

TITLUL I. NOȚIUNI INTRODUCTIVE	5
Capitolul 1. Definiția și trăsăturile dreptului administrativ	5
Secțiunea 1. Definiția	5
Secțiunea 2. Obiectul de studiu al dreptului administrativ	5
Capitolul 2. Legătura dreptului administrativ cu alte ramuri ale dreptului.....	6
Secțiunea 1. Legătura cu dreptul constituțional	6
Secțiunea 2. Legătura cu dreptul civil	7
Secțiunea 3. Legătura cu dreptul penal	8
Secțiunea 4. Legătura cu dreptul muncii	8
Secțiunea 5. Legătura cu dreptul fiscal	9
Secțiunea 6. Legătura cu dreptul procesual civil.....	9
Secțiunea 7. Legătura cu dreptul procesual penal	10
Capitolul 3. Izvoarele dreptului administrativ. Normele de drept administrativ.	
Raporturile de drept administrativ	10
Secțiunea 1. Izvoarele dreptului administrativ	10
Secțiunea 2. Normele de drept administrativ	13
§1. Definiția și trăsăturile normelor de drept administrativ	13
Secțiunea 3. Raporturile de drept administrativ	14
Capitolul 4. Noțiunile fundamentale cu care operează dreptul administrativ.....	15
Secțiunea 1. Puterea publică.....	16
Secțiunea 2. Interesul public	18
Secțiunea 3. Autoritatea publică.....	19
Secțiunea 4. Instituția publică și instituția de utilitate publică	20
Secțiunea 5. Serviciul public.....	21
Secțiunea 6. Noțiuni utilizate de dreptul administrativ, care nu sunt specifice numai acestei ramuri de drept	21
TITLUL II. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ	23
Capitolul 1. Noțiunea de administrație publică. Corelația putere executivă administrație publică.....	23
Secțiunea 1. Teoria separației puterilor în stat și aplicarea ei concretă în sistemul nostru de drept.....	23
Secțiunea 2. Administrația publică de stat centrală și locală.....	24
Secțiunea 3. Entități private care exercită puterea publică și prestează servicii publice	30
Capitolul 2. Președintele României	31
Secțiunea 1. Rol și funcții în stat.....	31
Secțiunea 2. Alege și mandat	33
Secțiunea 3. Atribuții în raport cu puterile statului	34
§1. Atribuții în raport cu puterea legislativă (Parlamentul)	34
§2. Atribuții în raport cu puterea executivă (Guvernul).....	36
§3. Atribuții în raport cu puterea judecătorească	38
§4. Atribuții ce se exercită în situații excepționale	39

§5. Atribuții în ceea ce privește securitatea națională.....	40
§6. Atribuții în domeniul politicii externe.....	41
§7. Atribuții în calitate de „simbol” al națiunii.....	41
Secțiunea 4. Actele Președintelui României.....	42
Secțiunea 5. Răspunderea Președintelui României.....	43
§1. Răspunderea penală.....	44
§2. Răspunderea politică.....	45
Secțiunea 6. Interimatul și vacanța funcției de Președinte.....	46
Secțiunea 7. Administrația prezidențială.....	46
Capitolul 3. Guvernul.....	47
Secțiunea 1. Rol și funcții.....	47
§1. Rolul Guvernului.....	47
§2. Funcțiile Guvernului.....	47
Secțiunea 2. Întreprinderea Guvernului.....	48
§1. Desemnarea candidatului pentru funcția de prim-ministru.....	48
§2. Alcătuirea listei Guvernului și a Programului de guvernare.....	49
§3. Acordarea votului de încredere de către Parlament.....	49
§4. Numirea Guvernului și depunerea jurământului.....	50
Secțiunea 3. Mandatul Guvernului.....	50
Secțiunea 4. Componența Guvernului. Statutul membrilor Guvernului.....	51
§1. Componența Guvernului.....	51
§2. Statutul membrilor Guvernului.....	51
Secțiunea 5. Prim-ministrul.....	53
Secțiunea 6. Aparatul de lucru al Guvernului.....	54
Secțiunea 7. Atribuțiile Guvernului.....	56
Secțiunea 8. Funcționarea Guvernului.....	57
Secțiunea 9. Actele Guvernului.....	57
§1. Hotărârile de Guvern.....	58
§2. Ordonanțele simple.....	58
§3. Ordonanțele de urgență.....	58
Secțiunea 10. Controlul parlamentar și răspunderea Guvernului și a membrilor acestuia.....	60
§1. Întrebări, interpelări, moțiuni simple, comisii de anchetă.....	61
§2. Moțiunea de cenzură.....	62
§3. Angajarea răspunderii Guvernului în fața Parlamentului.....	63
§4. Răspunderea penală a membrilor Guvernului.....	64
Capitolul 4. Administrația publică centrală.....	64
Secțiunea 1. Aspecte generale.....	64
Secțiunea 2. Ministerele și miniștrii.....	65
§1. Înființare, organizare și funcționare.....	65
§2. Conducerea ministerelor. Miniștri, rol și atribuții.....	67
§3. Actele miniștrilor. Delegarea de atribuții. Secretarii de stat.....	68
Secțiunea 3. Organele de specialitate centrale în subordinea Guvernului.....	69
Secțiunea 4. Organe de specialitate centrale în subordinea ministerelor.....	69
Secțiunea 5. Instituțiile publice deconcentrate.....	70
Secțiunea 6. Autoritățile centrale autonome.....	72

Capitolul 5. Administrația publică locală	73
Secțiunea 1. Principiile care guvernează administrația publică locală. Autonomie locală. Subsidiaritate. Descentralizare și deconcentrare. Stat unitar vs. stat federal	73
§1. Principiile care guvernează funcționarea administrației publice locale	73
§2. Principiul autonomiei locale	75
§3. Principiul subsidiarității	76
§4. Descentralizarea și deconcentrarea	76
4.1. Descentralizarea	76
4.2. Deconcentrarea	77
§5. Stat unitar vs. stat federal	78
Secțiunea 2. Unitățile administrativ-teritoriale și autoritățile administrației publice locale	78
§1. Unitățile administrativ-teritoriale	78
§2. Autoritățile administrației publice locale	81
Secțiunea 3. Consiliul local	82
§1. Alegere, constituire și mandat	82
1.1. Alegere	82
1.2. Constituire	83
1.3. Mandat	84
§2. Organizare funcționare și atribuții	84
2.1. Organizare	84
2.2. Atribuțiile consiliului local	86
2.3. Funcționarea consiliului local	89
2.3.1. Convocarea ședințelor	89
2.3.2. Proiecte și avize	91
2.3.3. Cvorumul ședințelor consiliului local	92
2.3.4. Desfășurarea ședințelor consiliului local	93
2.3.5. Funcționarea comisiilor de specialitate	95
2.3.6. Delegatul sătesc	96
§4. Actele consiliului local	96
§5. Dizolvarea consiliului local. Referendumul local	98
5.1. Dizolvarea consiliului local de drept	98
5.2. Dizolvarea consiliului local prin referendum local	99
§6. Încetarea calității de consilier local	100
Secțiunea 4. Primarul, viceprimarul și administratorul public	101
§1. Primarul	101
1.1. Alegere și validare	101
1.2. Mandat	102
1.3. Rolul și atribuțiile primarului	102
1.3.1. Rolul Primarului	102
1.3.2. Atribuțiile primarului	103
1.3.3. Delegarea atribuțiilor	105
1.3.4. Reprezentarea în justiție a unităților administrativ-teritoriale	105
1.4. Aparatul de lucru al primarului – „primăria”	106
1.5. Suspendarea și încetarea mandatului. Ordinul prefectului de constatare	106
1.5.1. Suspendarea mandatului primarului și al viceprimarului	106

1.5.2. Încetarea de drept a mandatului primarului.....	107
1.5.3. Exercițarea temporară a atribuțiilor primarului.....	108
§2. Viceprimarul.....	109
§3. Administratorul public sau City managerul.....	110
Secțiunea 5. Specificul administrației publice a Municipiului București.....	110
Secțiunea 6. Consiliul județean.....	113
§1. Alegere și mandat.....	113
§2. Rol și constituire.....	113
§3. Atribuțiile consiliului județean.....	114
§4. Funcționarea consiliului județean.....	116
§5. Actele emise de către consiliul județean.....	117
§6. Dizolvarea consiliului județean.....	117
Secțiunea 7. Președintele și vicepreședinții consiliului județean.....	118
§1. Alegere și mandat.....	118
§2. Rolul și atribuțiile președintelui consiliului județean.....	119
Secțiunea 8. Actele administrației publice locale.....	121
Secțiunea 9. Mandatul, conflictele de interese și răspunderea aleșilor locali.....	122
§1. Mandatul – dispoziții generale.....	122
§2. Suspendarea și încetarea mandatului de ales local.....	123
2.1. Suspendarea mandatului de consilier local sau județean.....	123
2.2. Încetarea mandatului de consilier local și de consilier județean.....	123
§3. Conflictele de interese.....	124
§4. Răspunderea aleșilor locali.....	125
Secțiunea 10. Secretarul general al unității administrativ-teritoriale.....	126
Capitolul 6. Prefectul și subprefectul.....	128
Secțiunea 1. Rol și numire.....	128
§1. Rolul prefectului.....	128
§2. Numirea Prefectului.....	129
Secțiunea 2. Statutul prefectului.....	130
§1. Drepturile prefectilor.....	130
§2. Îndatoriri și interdicții ale prefectilor.....	131
Secțiunea 3. Organizarea instituției prefectului.....	131
Secțiunea 4. Atribuțiile prefectului și subprefectului.....	133
Secțiunea 5. Raporturile între prefect și autoritățile administrației publice locale. Conducerea serviciilor publice deconcentrate.....	136
§1. Raporturile între prefect și autoritățile administrației publice locale.....	136
§2. Conducerea serviciilor publice deconcentrate.....	136
Secțiunea 6. Actele și răspunderea prefectului.....	137
TITLUL III. PERSONALUL DIN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ.....	139
Capitolul 1. Bugetarii și funcționarii publici.....	139
Capitolul 2. Funcția publică și funcționarul public. Principii. Raportul de serviciu.....	140
Secțiunea 1. Definiția și conținutul funcției publice.....	140
Secțiunea 2. Definiția funcționarului public.....	144
Secțiunea 3. Principiile care guvernează funcția publică.....	144
Secțiunea 4. Raportul de serviciu, element esențial al funcției publice.....	148

Capitolul 3. Statutul funcționarilor publici.....	148
Secțiunea 1. Clasificarea Funcțiilor Publice.....	148
§1. Clasificarea în funcții publice generale și specifice.....	149
§2. Clasificarea după criteriul nivelul studiilor necesare.....	149
§3. Clasificarea după criteriul nivelului atribuțiilor titularilor acestora.....	150
§4. Clasificarea după nivelul administrativ (sau natura funcției pe care o ocupă)....	150
§5. Clasificarea în funcție de statutul lor: funcționari debutanți sau definitivi.....	150
Secțiunea 2. Clasificarea funcționarilor publici.....	151
Secțiunea 3. Drepturile și obligațiile funcționarilor publici.....	152
§1. Drepturile funcționarilor publici.....	152
§2. Obligațiile funcționarilor publici.....	153
Secțiunea 4. Recrutarea în funcția publică.....	155
Secțiunea 5. Numirea în funcția publică.....	159
Secțiunea 6. Promovarea în funcția publică.....	160
§1. Tipologie.....	160
§2. Promovarea în grad profesional.....	160
§3. Promovarea în clasă.....	161
§4. Promovarea în funcția publică de conducere.....	161
Secțiunea 7. Evaluarea funcționarilor publici.....	162
§1. Evaluarea performanțelor individuale ale funcționarilor publici.....	162
§2. Evaluarea performanțelor profesionale individuale ale funcționarilor publici care ocupă funcții publice prevăzute de art. 385 alin. (1) și (2), pe bază de competențe.....	163
§3. Pregătirea continuă a funcționarilor publici.....	165
Secțiunea 8. Modificarea raportului de serviciu.....	166
§1. Modalitățile în care se modifică raportul de serviciu.....	166
§2. Delegarea funcționarului public.....	167
§3. Detașarea funcționarului public.....	167
§4. Transferul funcționarului public.....	168
§5. Mutarea funcționarului public.....	169
§6. Exercițarea cu caracter temporar a funcțiilor publice de conducere a funcționarului public.....	170
§7. Exercițarea cu caracter temporar a unei funcții publice de conducere sau din categoria înalților funcționari publici.....	170
§8. Dispunerea exercitării cu caracter temporar a unei funcții publice de conducere sau a unei funcții publice din categoria înalților funcționari publici.....	171
§9. Mobilitatea înalților funcționari publici.....	171
Secțiunea 9. Suspendarea raporturilor de serviciu.....	172
§1. Modalități de suspendare a raporturilor de serviciu.....	172
§2. Suspendarea de drept.....	172
§3. Suspendarea la inițiativa funcționarului public.....	173
§4. Suspendarea prin acordul părților.....	174
§5. Efectele suspendării.....	175
Secțiunea 10. Încetarea raportului de serviciu al funcționarilor publici.....	175
§1. Modalități de încetare a raportului de serviciu.....	175
§2. Încetarea de drept a raportului de serviciu.....	176

§3. Încetarea raportului de serviciu prin acordul părților.....	177
§4. Eliberarea din funcția publică	178
§5. Destituirea din funcția publică	179
§6. Demisia	180
§7. Anularea actului administrativ de încetare a raportului de serviciu.....	180
Secțiunea 11. Categoriile de funcționari publici cu statut special.....	180
Capitolul 4. Răspunderea funcționarilor publici.....	182
Secțiunea 1. Tipuri de răspundere	182
Secțiunea 2. Răspunderea în solidar cu autoritatea sau cu instituția publică.....	183
Secțiunea 3. Răspunderea administrativ-disciplinară	183
§1. Abaterile disciplinare	183
§2. Sancțiunile disciplinare	184
§3. Aplicarea sancțiunilor disciplinare.....	184
§4. Comisia de disciplină	185
§5. Contestarea sancțiunilor disciplinare	186
§6. Cazierul administrativ	186
§7. Radierea sancțiunilor disciplinare	186
Secțiunea 4. Răspunderea contravențională	187
Secțiunea 5. Răspunderea patrimonială.....	187
Secțiunea 6. Răspunderea penală	188
Capitolul 5. Managementul funcției publice.....	189
Secțiunea 1. Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP).....	189
Secțiunea 2. Gestiunea resurselor umane în administrația publică	190
Capitolul 6. Personalul contractual din autoritățile și instituțiile publice.....	191
Secțiunea 1. Funcțiile, rolul și atribuțiile personalului contractual	191
Secțiunea 2. Personalul contractual încadrat la cabinetul demnitarilor și aleșilor locali și la cancelaria prefectului	193
Secțiunea 3. Drepturi și obligații ale personalului contractual din administrația publică, precum și răspunderea acestuia	194
Secțiunea 4. Încadrarea și promovarea personalului contractual	195
Secțiunea 5. Managementul personalului contractual din administrația publică și gestiunea raporturilor juridice	196
TITLUL IV. DOMENIUL PUBLIC	198
Capitolul 1. Proprietatea publică și domeniul public. Reguli esențiale. Principii	198
Secțiunea 1. Proprietatea publică și proprietatea privată. Domeniul public și domeniul privat	198
Secțiunea 2. Principiile specifice dreptului de proprietate publică	199
Capitolul 2. Titularii dreptului de proprietate publică	200
Capitolul 3. Domeniul public și domeniul privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale	200
Capitolul 4. Bunurile ce fac obiectul proprietății publice. Domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale	201
Secțiunea 1. Bunurile ce fac obiectul proprietății publice. Domeniul public.....	201
Secțiunea 2. Domeniul public al statului.....	202
Secțiunea 3. Domeniul public al județului	204

Secțiunea 4. Domeniul public al comunei, al orașului sau al municipiului.....	205
Capitolul 5. Modalitățile de dobândire a bunurilor din proprietatea publică.....	206
Capitolul 6. Transferul bunului din domeniul privat în domeniul public al aceluiași titular al dreptului de proprietate	209
Capitolul 7. Trecerea unui bun de la un titular al dreptului de proprietate publică la altul	211
Secțiunea 1. Trecerea unui bun din domeniul public al statului în domeniul public al unei unități administrativ-teritoriale.....	211
Secțiunea 2. Trecerea unui bun din domeniul public al unei unități administrativ-teritoriale în domeniul public al statului	212
Secțiunea 3. Trecerea unui bun din domeniul public al unei unități administrativ-teritoriale în domeniul public al altei unități administrativ-teritoriale	213
Capitolul 8. Caracterele dreptului de proprietate publică.....	214
Capitolul 9. Trecerea unui bun din domeniul public în domeniul privat al statului sau a unităților administrativ-teritoriale.....	215
Capitolul 10. Modalitățile de exercitarea dreptului de proprietate publică	216
Secțiunea 1. Aspecte generale.....	216
Secțiunea 2. Darea în administrare a bunurilor proprietate publică	218
Secțiunea 3. Dreptul real de concesiune.....	221
§1. Reglementarea dreptului de concesiune în Codul civil.....	222
§2. Obiectul dreptului de concesiune.....	223
§3. Durata concesiunii	224
§4. Procedura administrativă de inițiere a concesiunii	224
§5. Studiului de oportunitate și caietul de sarcini al concesiunii	224
§6. Principiile atribuirii contractului de concesiune de bunuri proprietate publică.....	225
§7. Reguli generale pentru atribuirea contractului de concesiune	226
§8. Documentația de atribuire.....	227
§9. Licitația	227
§10. Atribuirea directă	228
§11. Comisia de evaluare	229
§12. Criteriile de atribuire a contractului de concesiune de bunuri proprietate publică și determinarea ofertei câștigătoare.....	230
§13. Conflictul de interese	231
§14. Încheierea și conținutul contractului de concesiune de bunuri proprietate publică.....	232
§15. Drepturile și obligațiile concesionarului și ale concedentului	234
§16. Încetarea contractului de concesiune de bunuri proprietate publică	236
§17. Evidența informațiilor cu privire la desfășurarea procedurilor de concesiune și la derularea contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică.....	236
§18. Exercițarea controlului.....	237
§19. Soluționarea litigiilor	238
§20. Sancțiuni	238
Secțiunea 4. Închirierea bunurilor proprietate publică	239
§1. Contractul de închiriere a bunurilor proprietate publică.....	239

§2. Licitația și procedura de atribuire	240
§3. Etapa de transparență, oferta și comisia de evaluare.....	241
§4. Participanții la licitația publică	243
§5. Criteriile de atribuire a contractului de închiriere și determinarea ofertei câștigătoare	244
§6. Anularea procedurii de licitație.....	244
§7. Încheierea și neîncheierea contractului	245
Secțiunea 5. Dreptul de folosință cu titlu gratuit.....	246
§1. Actul prin care se realizează darea în folosință gratuită.....	246
§2. Obligațiile autorității publice și ale titularul dreptului de folosință gratuită	247
§3. Radierea din cartea funciară.....	249
Capitolul 11. Reguli specifice exercitării dreptului de proprietate privată a statului și a unităților administrativ teritoriale	249
Secțiunea 1. Aspecte generale	249
Secțiunea 2. Reguli speciale privind procedura de vânzare a bunurilor din domeniul privat	250
TITLUL V. SERVICIUL PUBLIC	252
Capitolul 1. Noțiune și exemple	252
Capitolul 2. Principiile aplicabile serviciilor publice	254
Capitolul 3. Clasificarea serviciilor publice	255
Capitolul 4. Înființarea și funcționarea serviciilor publice	256
Capitolul 5. Gestiunea serviciilor publice.....	257
Capitolul 6. Desființarea serviciilor publice.....	259
Capitolul 7. Asocierea în participațiune	259
Capitolul 8. Parteneriatul public privat.....	260
TITLUL VI. ACTUL ADMINISTRATIV.....	263
Capitolul 1. Noțiune și definiție.....	263
Capitolul 2. Formele de activitate ale administrației publice	266
Capitolul 3. Trăsăturile actului administrativ	269
Capitolul 4. Clasificarea actelor administrative.....	274
Capitolul 5. Condițiile de validitate ale actelor administrative.....	277
Capitolul 6. Forma și procedura de emitere a actelor administrative	283
Secțiunea 1. Forma vs. procedura de emitere a actelor administrative	283
Secțiunea 2. Forma actului administrativ	284
Secțiunea 3. Procedura de emitere a actelor administrative	287
§1. Forme procedurale anterioare emiterii sau adoptării actului administrativ	288
1.1. Avizul	288
1.2. Acordul	290
1.3. Alte forme procedurale anterioare emiterii sau adoptării actului administrativ	290
§2. Forme procedurale concomitente emiterii sau adoptării actului administrativ.....	291
§3. Forme procedurale posteroare emiterii sau adoptării actului administrativ	293
Capitolul 7. Forța juridică și efectele actelor administrative	296

Capitolul 8. Intrarea în vigoare a actelor administrative și întinderea efectelor acestora	297
Secțiunea 1. Intrarea în vigoare a actelor administrative individuale și normative.....	297
Secțiunea 2. Întinderea efectelor actelor administrative.....	299
Capitolul 9. Încetarea efectelor actelor administrative. Revocarea, abrogarea și anularea. Suspendarea actelor administrative	299
Secțiunea 1. Revocarea actelor administrative	299
Secțiunea 2. Abrogarea actelor administrative	302
Secțiunea 3. Anularea actelor administrative. Regimul nulității în dreptul administrativ.....	302
Secțiunea 4. Inexistența actelor administrative	303
Secțiunea 5. Suspendarea efectelor actelor administrative.....	304
Capitolul 10. Contractele administrative	304
Titlul VII. CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV	306
Capitolul 1. Controlul administrației publice	306
Secțiunea 1. Controlul parlamentar	306
Secțiunea 2. Controlul administrativ	306
Secțiunea 3. Controlul exercitat de societatea civilă	308
Secțiunea 4. Contenciosul administrativ	308
Secțiunea 5. Controlul exercitat de către instanțele judecătorești de drept comun	308
Capitolul 2. Noțiunea, evoluția și formele contenciosului administrativ	309
Secțiunea 1. Noțiunea de contencios administrativ	309
Secțiunea 2. Evoluția contenciosului administrativ în România	310
Secțiunea 3. Formele contenciosului administrativ.....	311
Capitolul 3. Condițiile acțiunii în contencios administrativ	313
Secțiunea 1. Considerații generale. Enumerare.....	313
Secțiunea 2. Actul atacat să fie un act administrativ în formă tipică sau asimilată.....	314
§1. Actul administrativ.....	315
§2. Refuzul nejustificat de a soluționa o cerere	318
§3. Nesoluționare în termen a unei cereri	318
§4. Contractele administrative	318
Secțiunea 3. Actul să vatăme un drept subiectiv sau un interes legitim.....	319
Secțiunea 4. Actul să emane de la o autoritate publică	320
Secțiunea 5. Parcurgerea procedurii prealabile, în cazurile în care aceasta este obligatorie	322
Secțiunea 6. Formularea acțiunii în termenul legal.....	324
Secțiunea 7. Scurte concluzii	326
Capitolul 4. Actele administrative exceptate de la controlul pe calea contenciosului administrativ	326
Secțiunea 1. Considerații generale	326
Secțiunea 2. Excepțiile veritabile de la controlul judecătoresc	327
Secțiunea 3. Actele administrative pentru desființarea cărora se prevede o altă procedură prin lege organică	328
Secțiunea 4. Actele administrative exceptate de la procedura suspendării	328
Capitolul 5. Subiectele de sesizare a instanței de contencios administrativ	329

Capitolul 6. Competența instanței de contencios administrativ	332
Secțiunea 1. Considerații generale	332
Secțiunea 2. Competența materială	333
Secțiunea 3. Competența teritorială.....	335
Secțiunea 4. Competența funcțională	336
Capitolul 7. Procedura în primă instanță	336
Secțiunea 1. Considerații generale	336
Secțiunea 2. Cererea de chemare în judecată și documentele necesare.....	337
Secțiunea 3. Timbrajul	338
Secțiunea 4. Măsurile dispuse de instanță la primirea cererii de chemare în judecată.....	339
Secțiunea 5. Întâmpinarea	340
Secțiunea 6. Fixarea primului termen de judecată. Cercetarea procesului. Probele și starea de fapt.....	341
Secțiunea 7. Terții în contenciosul administrativ	342
Secțiunea 8. Suspendarea litigiilor de contencios administrativ. Reguli particulare.....	343
Secțiunea 9. Sentința	344
Secțiunea 10. Procedura în cazul litigiilor de contencios administrativ în care se solicită și despăgubiri	345
Secțiunea 11. Particularități ale acțiunii în contencios administrativ ce are ca obiect un act administrativ normativ	346
Secțiunea 12. Procedura de contestare a dispozițiilor din ordonanțele Guvernului	348
Secțiunea 13. Particularități ale procedurii de contestare a actelor administrativ-fiscale	349
Capitolul 8. Căile de atac.....	350
Secțiunea 1. Considerații generale	350
Secțiunea 2. Recurs sau apel în contencios administrativ?	351
§1. Căile de atac în contenciosul administrativ. Scurtă privire istorică	351
§2. Modificările aduse de Codul de procedură civilă din 2013 în recursul în contencios administrativ	352
§3. Apelul poate fi o soluție în contencios administrativ? Privire comparativă recurs vs. apel. Avantaje vs. dezavantaje.....	353
Secțiunea 3. Motivele de recurs. Caracterul suspensiv al recursului.....	357
Secțiunea 4. Judecarea recursului. Soluțiile pronunțate de instanța de recurs.....	358
Secțiunea 5. Contestația în anulare.....	360
Secțiunea 6. Revizuirea	360
Capitolul 9. Suspendarea executării actelor administrative.....	362
Secțiunea 1. Considerații generale	362
Secțiunea 2. Suspendarea în condițiile art. 14 din Legea nr. 554/2004.....	363
§1. Aspecte generale	363
§2. Condițiile pentru a se dispune suspendarea actului.....	364
§3. Procedura de suspendare.....	366
§4. Suspendarea de drept în cazul emiterii unui act cu același conținut	367
§5. Particularități ale suspendării actelor administrative normative	368
Secțiunea 3. Suspendarea actelor administrative în condițiile art. 15 din Legea nr. 554/2004	369

Secțiunea 4. Particularități ale procedurii de suspendare în cazul actelor administrativ-fiscale	370
Capitolul 10. Executarea hotărârilor de contencios administrativ	370
Secțiunea 1. Considerații generale	370
Secțiunea 2. Titlul executoriu.....	371
Secțiunea 3. Instanța de executare.....	372
Secțiunea 4. Condițiile executării.....	372
Secțiunea 5. Procedura executării silite.....	372
Capitolul 11. Excepția de nelegalitate	374
Secțiunea 1. Noțiune și istoric.....	374
Secțiunea 2. Procedura de soluționare a excepției de nelegalitate	375
TITLUL VIII. RĂSPUNDEREA ADMINISTRATIVĂ	378
Capitolul 1. Răspunderea juridică. Definiție și concept	378
Secțiunea 1. Considerații generale	378
Secțiunea 2. Răspunderea juridică – definiția din Codul administrativ	378
Capitolul 2. Răspunderea administrativă. Definiție și caracteristici.....	379
Secțiunea 1. Definiție	379
Secțiunea 2. Rolul vinovăției	380
Secțiunea 3. Participarea efectivă.....	381
Secțiunea 4. Relația dintre răspunderea administrativă și alte forme ale răspunderii juridice.....	382
Capitolul 3. Formele răspunderii administrative	382
Secțiunea 1. Diferențe dintre cele trei forme de răspundere administrativă reglementate de Codul administrativ.....	383
Secțiunea 2. Forme ale răspunderii administrative care nu au fost reglementate în Codul administrativ – răspunderea administrativă „clasică” și răspunderea administrativă pentru acte sau conduite nelegale ale administrației.....	384
Capitolul 4. Principiile răspunderii administrative	386
Capitolul 5. Răspunderea administrativ-disciplinară.....	389
Secțiunea 1. Definiția răspunderii disciplinare.....	389
Secțiunea 2. Abaterea disciplinară, temei al angajării răspunderii administrativ disciplinare	391
Secțiunea 3. Subiecții răspunderii administrativ disciplinare.....	392
Secțiunea 4. Individualizarea sancțiunii administrativ disciplinare	393
Capitolul 6. Răspunderea administrativ-contravențională.....	396
Capitolul 7. Răspunderea administrativ patrimonială.....	396
Secțiunea 1. Definiție	396
Secțiunea 2. Subiecții răspunderii administrativ-patrimoniale.....	397
Secțiunea 3. Caracterul predominant „reparator” al răspunderii administrativ-patrimoniale	398
Secțiunea 4. „Modalități” sau „subforme” ale răspunderii administrative.....	398
Secțiunea 5. Răspunderea patrimonială a statului pentru erori judiciare	399
Secțiunea 6. Răspunderea pentru carențele serviciului public	399
Secțiunea 7. Răspunderea patrimonială pentru prejudicii cauzate prin acte administrative ilegale	402

§1. Subiecții răspunderii administrativ-patrimoniale cauzate prin acte administrative.....	402
§2. Faptele ilicite” în cazul răspunderii pentru acte administrative	403
§3. Condițiile pentru angajarea răspunderii administrativ-patrimoniale pentru acte ilegale	404
Secțiunea 8. Solidaritatea răspunderii administrativ-patrimoniale. Raportul cu Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ. Intenția – condiție a răspunderii „funcționarului”	405
TITLUL IX. CONTENCIOSUL CONTRAVENȚIONAL	407
Capitolul 1. Noțiune. Istoric și drept comparat.....	407
Secțiunea 1. Noțiunea contenciosului contravențional.....	407
Secțiunea 2. Istoricul contravenției și a procedurii contravenționale	408
Secțiunea 3. Drept comparat	409
Capitolul 2. Contravenția și regimul său sancționator – elemente de drept material.....	410
Secțiunea 1. Definiția și trăsăturile contravenției.....	410
Secțiunea 2. „Legea” contravențională.....	411
§1. Actele normative prin care se prevăd și se sancționează contravenții	411
§2. Intrarea în vigoare a normelor contravenționale	412
Secțiunea 3. Aplicarea în timp a legii contravenționale	412
§1. Aspecte de drept material.....	413
§2. Modalități procedurale de constare a efectelor decontravenționalizării.....	415
§3. Legea contravențională „mai favorabilă”, în sens restrâns. Efecte de drept material	418
§4. Procedura de aplicare a legii contravenționale mai favorabile „în sens restrâns”	419
Secțiunea 4. Aplicarea în spațiu a legii contravenționale.....	421
Secțiunea 5. Subiecții răspunderii contravenționale.....	421
Secțiunea 6. Condițiile de tipicitate ale contravenției	422
Secțiunea 7. Elementele contravenției.....	423
Secțiunea 8. Forme de participare în materie contravențională. Pluralitatea de contravenții.....	424
§1. Participația în materie contravențională.....	424
§2. Pluralitatea de contravenții. Concursul și recidiva contravențională	424
Secțiunea 9. Sancțiunile contravenționale.....	425
§1. Avertismentul.....	426
§2. Amenda	426
§3. Prestarea unei activități în folosul comunității.....	427
§4. Sancțiunile contravenționale complementare	428
Secțiunea 10. Prescripția în materie contravențională.....	429
§1. Prescripția răspunderii contravenționale	429
§2. Prescripția datorată necomunicării actului sancționator.....	430
§3. Prescripția executării amenzii și sancțiunilor contravenționale complementare	431
Capitolul 3. Constatarea contravențiilor	432
Secțiunea 1. Agenții constatatori.....	432

Secțiunea 2. Procesul-verbal contravențional	433
§1. Natura juridică și forța probantă	433
§2. Elementele obligatorii ale procesului-verbal de constatare a unei contravenții	435
Capitolul 4. Aplicarea sancțiunilor contravenționale	438
Secțiunea 1. Individualizarea sancțiunilor.....	438
Secțiunea 2. Sistemul ablațiunii	439
Secțiunea 3. Calificarea faptei contravenție vs. infracțiune	440
Capitolul 5. Comunicarea procesului-verbal	440
Capitolul 6. Procedura contravențională judiciară.....	442
Secțiunea 1. Instanța competentă	442
Secțiunea 2. Cuprinsul plângerii. Anexele. Taxa de timbru.....	442
Secțiunea 3. Efectul suspensiv al plângerii. Regula și cazuri particulare	444
Secțiunea 4. Principiul disponibilității vs. principiul oficialității.....	445
Secțiunea 5. Aspecte de procedură privind judecarea plângerii.....	446
Secțiunea 6. „Camera preliminară”	448
Secțiunea 7. Judecata „pe fond”	448
Secțiunea 8. Soluțiile instanței	449
Secțiunea 9. Apelul	450
Capitolul 7. Executarea sancțiunilor contravenționale	451
Secțiunea 1. Executarea amenzii	451
Secțiunea 2. Executarea sancțiunilor complementare	452
Secțiunea 3. Contestația la executare	453
Capitolul 8. Proceduri contravenționale speciale	454

Titlul I

NOȚIUNI INTRODUCTIVE

Capitolul 1. Definiția și trăsăturile dreptului administrativ

Secțiunea 1. Definiția

Dreptul administrativ poate fi definit ca fiind *acea ramură a dreptului care reglementează modul de organizare și funcționare a puterii executive, precum și relația acesteia cu cetățenii vătămați prin conduita administrației.*

Doctrina dreptului cunoaște multiple definiții, dintre care pe câteva le vom prelua și le vom expune în continuare:

- aceea ramură a dreptului public care reglementează dominant relațiile sociale din sfera administrației publice, precum și cele de natură conflictuală dintre autoritățile publice sau persoanele juridice de drept privat autorizate să presteze servicii publice, asimilate autorităților publice, pe de-o parte, și cei vătămați în drepturile lor prin acte administrative ale acestor autorități, pe de altă parte¹;

- ramură a sistemului de drept care cuprinde normele juridice care reglementează raporturile sociale referitoare la organizarea și activitatea administrației publice, pe baza și în executarea legii²;

- ramura dreptului public care reglementează raporturile din sfera administrației publice active, raporturile acesteia cu celelalte autorități publice, cu particularii, cele care privesc organizarea și funcționarea ei, precum și raporturile de natură conflictuală dintre administrație, pe de-o parte, și cei vătămați în drepturile sau interesele lor legitime, pe de altă parte³.

La o analiză atentă a principalelor definiții formulate în doctrina dreptului administrativ, în literatura de specialitate⁴, se arată că poate fi observat faptul că, în esență, fondul comun de idei este același, diferențele apărând sub aspectul formei la care recurge un autor sau altul pentru a exprima cât mai bine caracteristicile definatorii ale acestei ramuri de drept.

Secțiunea 2. Obiectul de studiu al dreptului administrativ

Din *definiția* dată de noi rezultă faptul că dreptul administrativ are un *obiect de studiu variat*. Urmând logica acestui curs, dreptul administrativ se ocupă, în ordine de:

- *Explicarea unor noțiuni prin intermediul cărora se înțelege rațiunea și aplicarea în concret a normelor de drept administrativ;*

- Modul de organizare a puterii executive în România;

¹ A. Iorgovan, *Tratat de drept administrativ*, vol. I, ed. 4, Ed. All Beck, București, 2005, p. 122.

² R.N. Petrescu, *Drept administrativ*, Ed. Accent, Cluj-Napoca, 2004, p. 44.

³ V. Vedinaș, *Drept administrativ*, ed. a XII-a, Ed. Universul Juridic, București, 2020, p. 50.

⁴ D. Apostol Tofan, *Drept administrativ*, vol. I, ed. a 5-a, Ed. C.H. Beck, București, 2020, p. 39.

- *Organizarea și funcționarea administrației centrale*, respectiv prezentarea autorităților publice centrale;
- *Organizarea și funcționarea administrației locale*, respectiv prezentarea autorităților publice locale;
- Legătura între administrația publică centrală și cea locală – *prefectul, descentralizarea și deconcentrarea*;
- *Personalul care își desfășoară activitatea în autoritățile și instituțiile publice*, respectiv funcționarii publici, personalul contractual și demnitarii;
- Modul în care statul și unitățile teritoriale își exercită prerogativele dreptului de proprietate publică – domeniul public;
- Activitățile derulate de către stat pentru *satisfacerea unor nevoi publice*, activități derulate fie direct, de regulă prin intermediul instituțiilor publice, fie indirect prin organisme private denumite instituții de utilitate publică. Acestea se numesc *servicii publice*;
- Principalul mod de exercitare a activității puterii publice prin intermediul autorităților și instituțiilor publice în vederea realizării administrării societății – *actul administrativ*;
- Posibilitatea cetățeanului de a obține corectarea abuzurilor administrației prin intermediul instanțelor judecătorești – *contenciosul administrativ*;
- Răspunderea atât a autorităților publice, cât și a personalului acestora pentru greșita îndeplinire a obligațiilor – *răspunderea administrativă*;
- *Micul penal*, respectiv *dreptul contravențional* material și procedural, care, prin tradiția ultimilor 80 de ani se regăsește în manualele de drept administrativ.

Capitolul 2. Legătura dreptului administrativ cu alte ramuri ale dreptului

Pentru a se înțelege exact ce înseamnă și cum funcționează dreptul administrativ, este important să înțelegem legătura acestuia cu alte ramuri ale dreptului.

Secțiunea 1. Legătura cu dreptul constituțional

Dreptul constituțional este o ramură a dreptului care studiază raporturile juridice care se nasc cu privire la exercitarea puterii publice.

Dreptul constituțional este *definit* ca fiind ansamblul normelor juridice care reglementează raporturile de drept constituțional, respectiv cele care privesc forma de stat, forma de guvernământ, organizarea și funcționarea Parlamentului și a celorlalte instituții fundamentale ale statului, raporturile dintre acestea, drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale oamenilor, precum și orice alte aspecte prevăzute de însuși textul Constituției⁵.

Dacă dreptul constituțional analizează raporturile constituționale între autoritățile statului și competențele esențiale ale acestor autorități, dreptul administrativ vine în completare și analizează doar raporturile ce iau naștere în sfera puterii executive.

⁵ T. Drăganu, *Drept constituțional și instituții politice – tratat elementar*, vol. I, Ed. Lumina Lex, București, 1998, pp. 39-40.